

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ & ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑ Α

- Η εξοικείωση του παιδιού μέσα από το οικογενειακό του περιβάλλον, γεγονός που οδηγεί στην αναπαραγωγή της.
- Η ενδοοικογενειακή βία και η χρήση της από τους γονείς ως μέσο νουθεσίας των παιδιών τους.
- Οικονομικά και ψυχολογικά προβλήματα στο οικογενειακό περιβάλλον, εξάρτηση γονέων από ουσίες που προκαλούν ένα νοσηρό περιβάλλον, το οποίο γεννά θυμό στα παιδιά.
- Απουσία επιβράβευσης των παιδιών, απόρριψη από τους γονείς: αναζήτηση της αποδοχής από άλλες ομάδες του περιθωρίου.

(Μονάδες 20)

ΘΕΜΑ Β

Β1.

α) ΛΑΘΟΣ (κειμ.1, 1^η παράγραφος: δεν είναι λίγοι αυτοί που κριτικά σκεπτόμενοι... προδοτεί τις εγκληματικές τους πράξεις)

β) ΣΩΣΤΟ (κειμ.1, 3^η παράγραφος: οι παραδοσιακές μέθοδοι διαπαιδαγώγησης ... λειτουργεί καταλυτικά στην εξοικείωση με το σύστημα βίας και καταπίεσης.

γ) ΣΩΣΤΟ (κειμ.2, 2^η παράγραφος: Δηλαδή το φαινόμενο της οπαδικής βίας αναπτύσσεται και συντηρείται, πάνω σε ένα βαθύ και ευρύ φάσμα κοινωνικών προβλημάτων).

δ) ΛΑΘΟΣ: (κειμ. 2, 4^η παράγραφος: Ευθύνες υπάρχουν στο εκπαιδευτικό σύστημα και σε κάθε θεσμό της κοινωνίας, όπως η οικογένεια, η εκκλησία, οι φορείς της αυτοδιοίκησης, τα κόμματα.

ε) ΛΑΘΟΣ: (κειμ. 2, 5^η παράγραφος: Ευθύνες έχουν διαχρονικά οι κυβερνήσεις και οι αρμόδιοι φορείς της πολιτείας, που ποτέ δεν αναζητούν το υπόβαθρο των προβλημάτων)

(Μονάδες 15)

B2. Στη συγκεκριμένη περίοδο, ο αρθρογράφος εκφράζει τη θέση του χρησιμοποιώντας την δεοντική τροπικότητα και μάλιστα την υποχρέωση, δίνοντας έμφαση στην ένταση και την επιτακτικότητα των μέτρων που πρέπει να ληφθούν για την αντιμετώπιση της οπαδικής βίας. Αυτό καθίσταται φανερό με τη χρήση του «πρέπει»+ υποτακτική (πρέπει να περιλαμβάνει...)

Η ίδια περίοδος, αν θα δήλωνε βεβαιότητα, θα ήταν ως εξής:

«Ένας σοβαρός σχεδιασμός για την ουσιαστική αντιμετώπιση του φαινομένου της βίας, περιλαμβάνει όλα τα πεδία που τροφοδοτούν την βία, έχει συνέχεια, συνέπεια, συναίνεση κοινωνική και πολιτική, και αποφασιστικότητα».

(Μονάδες 10)

B3. Α.Ο αρθρογράφος, χρησιμοποιώντας το ασύνδετο σχήμα στην περίοδο αυτή, επιδιώκει να τονίσει την ευθύνη που βαραίνει το σύνολο των φορέων κοινωνικοποίησης για την εκδήλωση της οπαδικής βίας. Με τον τρόπο αυτό παρουσιάζει με έμφαση τη συλλογικότητα των ευθυνών, προσπαθώντας ταυτόχρονα να ευαισθητοποιήσει τους αναγνώστες, ώστε να αναλάβουν όλοι το μερίδιο ευθύνης που τους αναλογεί.

(Μονάδες 5)

Β. Ο τίτλος «**Η ενδοοικογενειακή, σεξουαλική, σχολική, οπαδική βία μας κατακλύζει**» ανταποκρίνεται πλήρως στο περιεχόμενο του κειμένου 1, αφού στο συγκεκριμένο κείμενο καταγράφονται οι συνολικές ευθύνες της κοινωνίας για την έξαρση της βίας που δεν περιορίζεται σε έναν χώρο αλλά αποτελεί ευρύτερο κοινωνικό φαινόμενο.

Όσον αφορά το επικοινωνιακό του αποτέλεσμα, αυτό είναι ιδιαίτερα ισχυρό, καθώς, τόσο το ασύνδετο σχήμα που εμπεριέχει, όσο και η συνυποδηλωτική χρήση της γλώσσας («μας κατακλύζει») και μάλιστα σε α' πληθυντικό πρόσωπο, διεγείρουν το ενδιαφέρον των αναγνωστών, προκαλώντας τους να διαβάσουν το κείμενο, αναλογιζόμενοι την καθολικότητα του προβλήματος.

(Μονάδες 5)

ΘΕΜΑ Γ

Το ποίημα παρουσιάζει την προσπάθεια ενός αθλητή και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει πριν από την έναρξη του αγώνα. Ο συγκεκριμένος αθλητής, μιλώντας σε α' πρόσωπο αναλογιζόμενος τις προηγούμενες αποτυχίες του («άλλη μια φορά πάλι από την αρχή... μήπως και επιτέλους κόψω το νήμα»), **μπαίνει στον στίβο με αρνητικές σκέψεις και χωρίς αυτοπεποίθηση**. Κατά το παρελθόν ομολογεί πως αναζήτησε δικαιολογίες αποδίδοντας τις ήττες του άλλοτε σε εξωγενείς παράγοντες («μια οι αφέτες βιάστηκαν») άλλοτε στην κακή του τύχη («η υγρή ατμόσφαιρα, η κακή μου φόρμα»). Όμως, αυτή τη φορά, έχοντας **συνειδητοποιήσει πως δεν μπορεί να κρύβεται από τον εαυτό του, αφήνει στην άκρη τις δικαιολογίες και εισέρχεται στον στίβο αποφασισμένος να νικήσει** («Τώρα όμως από την αρχή, χωρίς φθορές, χωρίς δεύτερες σκέψεις, χωρίς φόβους και κρατήματα. Έτοιμος για να κόψω πρώτος το νήμα, να ξεχρεώσω τη ζωή μου.»). **Η αντίθεση** αυτή που αισθητοποιείται τόσο με την **χρήση του αντιθετικού συνδέσμου και των χρονικών προσδιορισμών** («**τώρα όμως**»), όσο και με την **αλλαγή των ρηματικών χρόνων** («**οι αφέτες που βιάστηκαν... άλλοτε η κακή φόρμα...**») δείχνουν έναν άνθρωπο γεμάτο θάρρος και **ψυχικό σθένος**. («έτοιμος να κόψω το νήμα»). Ο στόχος του τώρα έγινε ένα προσωπικό στοίχημα που του προκαλεί **έντονα συναισθήματα πάθους και αγωνιστικότητας**, όπως δηλώνει μεταφορικά με την φράση «**σταματάει η καρδιά μου**».

Αν αποδώσουμε αλληγορική διάσταση στο ποίημα, ίσως αυτός ο αθλητής να πρέπει να λειτουργήσει ως πρότυπο για τον κάθε νέο της εποχής μας. Μέσα από την στάση του προβάλλεται η αξία της επιμονής και της υπέρβασης των αντικειμενικών δυσκολιών που σίγουρα θα αντιμετωπίσουμε. Όποια και αν είναι όμως τα προβλήματα, όσο μεγάλες και αν φαίνονται οι προκλήσεις της εποχής, με δύναμη και αποφασιστικότητα οφείλουμε να παλεύουμε για να τα ξεπερνάμε.

(Μονάδες 15)

ΘΕΜΑ Δ

Διαβάζοντας τα κείμενα 1 και 2 προβληματιστήκατε για τη βία που επικρατεί σήμερα στην κοινωνία μας. Αποφασίζετε, λοιπόν, να αναρτήσετε ένα άρθρο 350-400 λέξεων στο σχολικό σας ιστολόγιο, στο οποίο αναφέρεστε τόσο στους λόγους που γεννούν την οπαδική βία, ειδικά από τους νέους αλλά και στο ρόλο που καλείται να διαδραματίσει η οικογένεια και το σχολείο στον περιορισμό της βίας κάθε μορφής στη σημερινή εποχή. Στην απάντησή σας μπορείτε να αξιοποιήσετε στοιχεία από τα κείμενα αναφοράς.

Κ.Ε: η οπαδική βία και η βία γενικότερα.

Ε.Π: άρθρο

Δ1: η βία επικρατεί στην εποχή μας.

Δ2: η βία δεν είναι μόνο οπαδική αλλά έχει μια γενικότερη παρουσία και σε άλλους κοινωνικούς χώρους.

Z1: παράγοντες που ενισχύουν την οπαδική βία.

Z2: ο ρόλος της οικογένειας και του σχολείου στον περιορισμό της βίας κάθε μορφής.

Z1:

Κοινωνικά αίτια:

- Ο σύγχρονος τρόπος ζωής στα μεγάλα κυρίως αστικά κέντρα, η απουσία υγιών κοινωνικών σχέσεων, οι εντατικοί ρυθμοί ζωής ενισχύουν την επιθυμία των νέων για εκτόνωση.
- Η απουσία αθλητικής αγωγής στα σχολεία, η απουσία ανθρωποκεντρικού προσανατολισμού στον εκπαιδευτικό χώρο και η καλλιέργεια ανταγωνιστικού κλίματος στο σχολείο, περιορίζει την ανάπτυξη υγιών προσωπικοτήτων.
- Η κρίση του θεσμού της οικογένειας, η ηθική κρίση γενικότερα που επικρατεί στην κοινωνία, οδηγεί αρκετούς νέους στην υιοθέτηση αρνητικών ή αντικοινωνικών προτύπων.

Πολιτικά αίτια:

- Ατολμία των κυβερνήσεων να συγκρουστούν με τα αθλητικά σωματεία και τους ισχυρούς αθλητικούς παράγοντες.
- Εκμετάλλευση της λαοφιλίας του αθλητικού χώρου, πολιτική εκμετάλλευση των αθλητών και των οπαδών τους, λαϊκισμός στον χώρο του αθλητισμού.
- Ανάληψη πρόσκαιρων και επιφανειακών μέτρων καταστολής και αστυνόμευσης, ιδίως όταν συμβεί κάποιο ακραίο περιστατικό οπαδικής βίας, χωρίς όμως την μέριμνα για την εξυγίανση τόσο του χώρου του αθλητισμού, όσο και της κοινωνίας γενικότερα, προκειμένου να μην δημιουργείται θυμός και διάθεση εκτόνωσης ή εκδίκησης του κοινωνικού συστήματος από τους νέους.

Z2:

Ρόλος της οικογένειας:

- Διαμόρφωση του χαρακτήρα των παιδιών μέσω αρχών και αξιών που προάγουν το δίκαιο, τον αλληλοσεβασμό και τον διάλογο.
- Υποχρέωση των γονέων να θέτουν όρια και φραγμούς στους νέους που αντιλαμβάνονται με ακραίο τρόπο την έννοια της ελευθερίας και της ανεξαρτησίας.
- Ενίσχυση του διαλόγου μέσα στην οικογένεια, συνεχής και ουσιαστική επικοινωνία των γονέων με τα παιδιά τους.
- Καλλιέργεια κοινωνικών αρετών (συλλογικότητα, συνεργασία)
- Παροχή ερεθισμάτων στα παιδιά ώστε να διοχετεύουν την ενεργητικότητά τους σε γνήσιες μορφές ψυχαγωγίας, όπως η τέχνη και ο αθλητισμός.

Ρόλος του σχολείου:

- Καλλιέργεια του σεβασμού προς τους συμμαθητές, αλλά και της αξιοπρεπούς στάσης προς τους καθηγητές
- Μύηση του μαθητή στην αποδοχή των διαφορετικών απόψεων που μπορούν να ακουστούν σε μια σχολική αίθουσα, προτροπή για αποδοχή της διαφορετικότητας, της ανεκτικότητας.
- Διαμόρφωση κατάλληλου σχολικού κλίματος και επικοινωνίας, διαλόγου και εμπιστοσύνης ανάμεσα σε εκπαιδευτικούς και μαθητές, ώστε τα παιδιά να μαθαίνουν την αξία της ζωής σε ένα ήρεμο περιβάλλον, χωρίς εντάσεις και χρήση βίας.

- Ενεργοποίηση του θεσμού των μαθητικών κοινοτήτων και αξιοποίηση του θεσμού των μαθητικών συμβουλίων, έτσι ώστε να επιτευχθεί η κατανόηση, η διαμόρφωση και η τήρηση των σχολικών κανόνων με την συμμετοχή των ίδιων των μαθητών. Δημιουργία υπεύθυνων μελλοντικών πολιτών.

ΣΑΡΑΝΤΙΤΗ ΕΙΡΗΝΗ
(Ακαδημαϊκή Υπεύθυνη)

Φροντιστήρια ΔΙΑΚΡΟΤΗΜΑ